

Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Öğretimsel Etkinliklerde Mobil İnternet Kullanımlarının Teknoloji Kabul Modeline Göre İncelenmesi

Investigation of Distance Learners' Mobile Internet Usage for Instructional Activities Based on The Technology Acceptance Model

Yusuf İslam BOLAT¹, Melike AYDEMİR², Selçuk KARAMAN³

¹Dicle Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü,
y.islambolat@gmail.com

²Atatürk Üniversitesi, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü,
melikeaydem@gmail.com

³Atatürk Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü,
skaraman@atauni.edu.tr

Makalenin Geliş Tarihi: 12.10.2016

Yayına Kabul Tarihi: 02.02.2017

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, uzaktan eğitim öğrencilerinin öğretimsel etkinliklere mobil ortamda katılmalarına yönelik tutumlarının Teknoloji Kabul Modeli'ne (TKM) göre incelenmesidir. Bu amaçla tarama yöntemi kullanılarak öğrencilerin kabul düzeyleri, bu düzeylerin mobil deneyimler ve demografik değişkenlerle ilişkisi araştırılmıştır. Çalışmanın örneklemini, 2015-2016 eğitim öğretim yılında Atatürk Üniversitesi uzaktan tezsiz yüksek lisans programlarına devam eden 740 lisansüstü öğrenciden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenen 74 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı demografik sorulardan ve TKM temelinde önceden geliştirilmiş mobil internet kullanım ve kabul ölçeğinden oluşmaktadır. Ölçek 5 faktör altında 20 adet 5'li Likert tipi maddeden oluşmaktadır. Verilerin analizinde yüzde, frekans, ortalama değerleri ve ANOVA, Kruskal-Wallis H ve Mann-Whitney U testlerinden faydalanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, uzaktan eğitim öğrencilerinin mobil internet kabul ve kullanım düzeylerinin olumlu olduğu bulunmuştur. Ayrıca sonuçlarda kısa süreli mobil deneyime sahip öğrenciler ile hiç kullanmayan öğrencilerin kabul düzeyleri arasında farklılık olduğu bulunmuştur. Uzaktan eğitim sağlayıcıları öğrencilerin mobil etkinlikler ve destekler için teknoloji kabul açısından hazır olduklarını göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Mobil internet, mobil internet kullanım tutumu, teknoloji kabul modeli, uzaktan eğitim

ABSTRACT

The purpose of this study to investigate distance learners' attitude towards mobile internet usage for instructional activities based on the Technology Acceptance Model (TAM). For this purpose, survey research method was used to identify acceptance level and relations of acceptance with mobile experiences and demographics. The convenience sampling method was used. The sample consists of 74 from 740 graduate students attending four non-thesis online master's programs at Atatürk University in 2015-2016 autumn semester. The programs are criminal justice, business, marketing and management of health institutions. The instrument used for data collection includes demographic questions and a technology acceptance questionnaire with 20 five-point Likert type items in 5 factors. The questionnaire had been developed before to measure technology acceptance of mobile internet usage based on TAM. In order to analyze the data, frequency, percentage, mean values and ANOVA, Kruskal-Wallis H and Mann-Whitney U tests were used. According to findings, the mobile internet usage attitudes of distance learners were found positive. It was also derived from the findings that even small amount of mobile usage makes difference with non-users in acceptance level. Distance education providers should consider the students' readiness situations of technology acceptance for mobile activities and mobile supports.

Keywords: *Mobile internet, attitude of mobile internet usage, technology acceptance model, distance education*

GİRİŞ

Uzaktan eğitim (UE), öğretmen ve öğrencilerin farklı mekânlarda, teknoloji temelli iletişim araçlarını kullanarak devam ettirdiği eğitim faaliyetleridir. Teknolojideki gelişim ile yükseköğretimde kullanımı hızla artan UE, geleneksel öğretime alternatif olarak dikkat çekmektedir (Hung & Chou, 2015). UE geçmişten günümüze teknolojik gelişmeleri her zaman takip etmiş ve geliştirilen teknolojilerden faydalanmıştır. Gülnar (2008) UE sistemlerinin, teknolojinin imkânlarından en üst düzeyde faydalanarak öğrencileri bilgi kaynaklarına ulaştırmada etkin bir yöntem izlediğini belirtmiş ve teknoloji kullanımının UE'deki önemini ön plana çıkarmıştır. Günümüz teknolojilerine baktığımızda artık mobil İnternet'e doğru bir eğilim olduğu görülmektedir (Deloitte, 2013; Gülnar, 2008; TÜİK, 2015). Bu anlamda yapılan araştırmalar mobil teknolojilerin ne kadar yayıldığını göstermektedir. Deloitte'in (2013) yaptığı "Türkiye Mobil Tüketici Anketi 2013" isimli araştırmada Türkiye'de tüketicilerin tablet, akıllı telefon, dizüstü bilgisayar, vb. gibi taşınabilir cihaz kullanımı incelenmiştir. Bu araştırmaya göre:

- Türkiye'de teknoloji tüketicilerinin %67'si akıllı telefon kullanıyor ve %56'sı akıllı telefon ile İnternet erişimi sağlıyor.
- Türkiye'de teknoloji tüketicilerinin %33'ü tablet kullanıyor ve %24'ü bu cihaz ile İnternet erişimi sağlıyor.
- Türkiye'de 18-24 yaş aralığındaki tüketicilerin %67'si akıllı telefon, %31'i tablet; 25-34 yaş aralığındakilerin %73'ü akıllı telefon, %33'ü tablet; 35-44 yaş aralığındakilerin %69'u akıllı telefon, %36'sı tablet ve 45 yaş üstündekilerin ise %53'ü akıllı telefon %26'sı tablet kullanıyor.

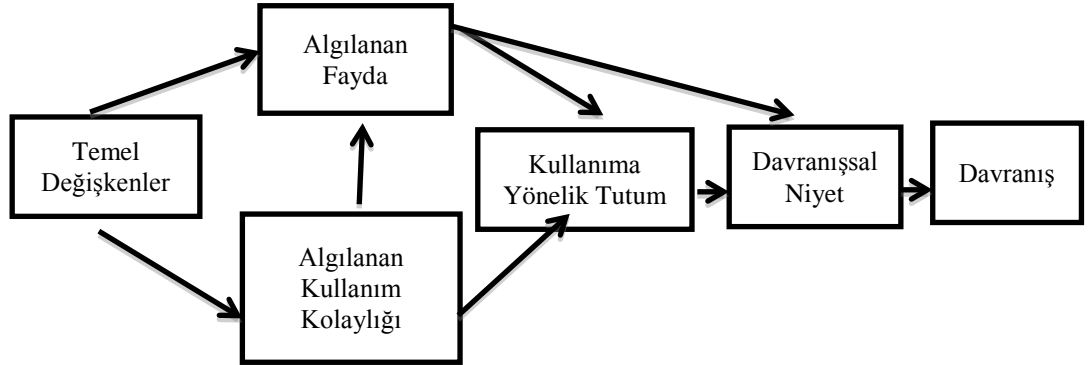
TÜİK'in (2015) yaptığı çalışma yine mobil İnternet'in önemini ortaya koymaktadır. Bu araştırmaya göre İnternet'i 2015 yılının ilk üç ayında kullanan bireylerin %74.4'ü ev ve işyeri dışında İnternet'e kablosuz olarak bağlanmak için cep telefonu veya akıllı telefon kullandığını belirtmiştir. Bu araştırmaların sonuçlarına bakıldığında taşınabilir cihazlar ve mobil İnternet'in zamanla kullanımlarının arttığı görülmektedir.

Her geçen gün yaygınlaşan mobil İnternet UE için önemli bir unsur haline gelmiştir (Gülner, 2008). Benzer şekilde, UE'nin doğasındaki teknoloji bağımlılığı ve mobil İnternet'in günümüzde yaygın kullanılan teknolojilerden olması, mobil İnternet'in UE'de kullanımına yönelik araştırmaları ve araştırmaların önemini arttırmaktadır. Bu bağlamda, bir teknoloji olarak mobil teknolojilerin UE ortamlarına entegrasyonu sürecinde kritik rolü olan UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanım davranışları ve niyetleri bu araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır.

Alanyazına bakıldığında, bireylerin bir yeniliğe karşı davranışlarını araştıran birçok çalışma yapılmış ve bu doğrultuda bir takım teori ve modeller geliştirilmiştir. Bu teori ve modellere Rogers'ın (1995) Yeniliğin Yayılımı Teorisi, Fishbein ve Ajzen'in 1975'te Sebeplere Dayalı Davranış Teorisi olarak ortaya attıkları ve daha sonra Ajzen'in (1991) geliştirdiği Planlı Davranış Teorisi ve Davis' in (1989) Teknoloji Kabul Modeli örnek olarak gösterilebilir. Teknoloji Kabul Modeli bilişim teknolojilerine yönelik davranışları inceleyen bir model olduğundan bu çalışmada UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanım davranış ve tutumları bu model çerçevesinde ele alınmıştır.

Teknoloji Kabul Modeli:

Orijinal adı Technology Acceptance Model (TAM) olan Teknoloji Kabul Modeli (TKM) teorik temel olarak Ajzen ve Fishbein'in Sebeplere Dayalı Davranış Teorisi'ne (SDT) dayanmaktadır (Davis, 1989). Şekil 1'de gösterilen TKM'nin amacı, kullanıcıların davranışlarına geniş bir aralıkta bir açıklama yapmak için yeterli olmak ve teknoloji kabulünün belirleyici faktörleri için teorik bir açıklama getirmektir (Davis, Bagozzi & Warshaw, 1989; Bkz. Şekil 2).

Şekil 1. Teknoloji Kabul Modeli (Davis vd. ,1989:985)

Teknoloji Kabul Modelinde Kullanılan Kavramlar

1. Tutum: Herhangi bir durum ve olaya karşı olumlu veya olumsuz bir davranış gösterme eğilimidir.

2. Niyet: Bireyin bir davranışı sergilemeye yönelik olan hazır bulunması olarak açıklanabilir. TKM'ye göre, bir bireyin herhangi bir teknolojiyi kullanmayı kabul etmesi veya reddetmesi birinci derecede bireyin niyetine bağlıdır (Çivici & Kale, 2007).

3. Algılanan Fayda: Algılanan fayda bireyin bir teknolojinin işteki performansına katkısına yönelik inancıdır (Davis, 1989).

4. Algılanan Kullanım Kolaylığı: Bir kişinin bir teknolojiyi kullanmanın ne kadar az çaba gerektirdiğine yönelik algısıdır. Bu algının dolaylı olarak algılanan faydayı etkilediği görülmüştür (Davis, 1989).

5. Davranış: Gerçekleşen kullanım olarak belirtilmiştir.

Bu modelde temelde iki boyut vardır. Bu boyutlar Şekil-1'de de görüldüğü üzere algılanan fayda ve algılanan kullanım kolaylığıdır. Bu iki boyut kalmak koşulu ile TKM'yi birtakım araştırmacılar farklı bilgi sistemlerine yönelik geliştirmiş ve yeni TKM2, TKM3 gibi modeller ortaya atılmıştır (Venkatesh & Bala, 2008; Venkatesh &

Davis, 2000). Bu çalışmada ise Şıklar, Tunalı ve Gülcan (2015) tarafından yakınsama boyutu ve TKM2 ve TKM3'te algılanan faydaya etki eden harici etmenlerden birisi olarak gösterilen imaj boyutu eklenen TKM kullanılmıştır (Chuttur, 2009; Venkatesh & Bala, 2008; Venkatesh & Davis, 2000). Bu eklenen iki boyut aşağıda açıklanmıştır.

1. **İmaj:** Bir bireyin sosyal bir ortamda ya da sistemde kendi statüsünü artırmak amacıyla bir yeniliği kullanımına dair algı düzeyidir (Şıklar vd. , 2015).

2. **Yakınsama:** Çalışmada “bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin birleşip bilgi ve eğlence teknolojileri olarak bir araya gelmesi” olarak belirtilmektedir (Şıklar vd. , 2015).

Araştırmanın Önemi

Bilgi çağı olarak adlandırılan bu dönemde bireyler bilgiye hızlı bir şekilde zaman ve mekân sınırı olmadan ulaşmak isterler (Prensky, 2001; Reigeluth, 2013). Bu anlamda mobil İnternet teknolojilerinin, her an ve her yerde bilgiye erişim sağlayabilmesi ve gün geçtikçe bu teknolojilerin geliştirilmesi sebebiyle, eğitim uygulamalarında kullanımı artmaktadır. Özellikle uzaktan eğitimdeki zaman, mekân esnekliği ve bireyselleştirilmiş öğretim (Keegan, 1996) imkânlarını, zengin eğitim ortamı ve değişik teknolojik uygulamalar aracılığı ile (İşman, 2011) sunulmaktadır. Böylece uzaktan eğitim yapısı ve mobil İnternet'in sunduğu avantajların uyumuyla ilişkili olarak uzaktan eğitim ortamlarında genellikle mobil İnternet teknolojilerinden faydalandığı görülmektedir (Mutlu, Yenigün& Uslu, 2006; Oran & Karadeniz, 2007; Saran, Seferoğlu& Çağiltay, 2009).

Uzaktan eğitimde öğretimsel hizmetlerin tasarımı yapılırken hedef kitlenin tanınması önem arz etmektedir (Ko & Rossen, 2010; Horton, 2000). Bu çalışma ile uygulamanın içerisinde olan öğrencilerin mobil ortamdaki alışkanlıkları ve tercihleri tespit edilecektir. Bu çalışma sonucunda UE öğrencilerinin öğretimsel etkinliklerde mobil teknolojileri kullanımına ilişkin mevcut tutumları teknolojik kabul modeli ışığında ortaya konulmuştur. Teknoloji kabul modelindeki alt boyutlarda uzaktan eğitimde mobil

İnternet'i kullanım amacı ve durumu ile farklılık oluşturup oluşturmadığı araştırılmıştır. Böylece çalışma, uzaktan eğitim organizasyonlarında mobil teknolojileri öğretimsel amaçlı kullanma karar ve süreçlerine destek olabilecektir. Ayrıca çalışmadan elde edilen sonuçlar, ülkemizde giderek yaygınlaşan uzaktan eğitim merkezlerine öğrencilerin mobil destek için ne kadar hazırlıklı olduğuna ve öğrencilerin bu konuda nasıl desteklenebileceğine dair rehberlik oluşturabilecektir. Bu kapsamda araştırmanın amacı aşağıda sunulmuştur.

Araştırmanın amacı ve soruları

Bu çalışmanın amacı, uzaktan eğitim öğrencilerinin öğretimsel etkinliklere mobil ortamda katılımına yönelik tutumlarının Teknoloji Kabul Modeli'ne göre incelenmesidir. Ayrıca öğretimsel etkinliklerde mobil İnternet kullanımına yönelik tutumlarının; yaş, cinsiyet, okudukları program, mobil İnternet kullanım süresi, UE'de buldukları dönem, mobil İnternet'i UE'de aldıkları dersler için kullanıp kullanmama durumları, mobil İnternet'i katıldıkları UE programlarında kullanım amaçları ve mobil İnternet'i kullanım sıklıkları değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçlara ulaşmak için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. UE öğrencilerinin öğretimsel etkinliklerde mobil İnternet kabul ve kullanım tutumları boyutlarından
 - a. Algılanan kullanım kolaylığı
 - b. Algılanan fayda
 - c. Kullanım tutumu
 - d. Kullanım niyeti
 - e. Algılanan yakınsama
 - f. Algılanan imaj düzeyleri nasıldır?
2. UE öğrencilerinin mobil İnternet kabul ve kullanımları aşağıdaki demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?
 - a. Yaş
 - b. Cinsiyet

- c. Okudukları program
- d. Mobil İnternet kullanım süresi (yıl)
- e. UE'de bulunulan dönem
- f. Mobil İnternet kullanım sıklığı

3. Mobil ortam üzerinde UE etkinliklerine katılım düzeyi ve amaçları açısından tutumlarında bir farklılık var mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde çalışmada kullanılan araştırma deseni, araştırma verilerinin toplandığı evren ve örneklem, programların yapısı, kullanılan veri toplama araçları, verilerin analiz yöntemlerine ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

Araştırma Deseni

Tarama modelleri geçmişte ya da şu anda var olan bir durumu herhangi bir müdahalede bulunmadan kendi koşulları içerisinde olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Büyüköztürk, Kılıç, Akgün, Karadeniz& Demirel, 2014; Karasar, 2004). Bu çalışmada tezsiz yüksek lisans uzaktan eğitim öğrencilerinin mobil İnternet kullanımına yönelik kullanım ve niyetlerinin belirlenmesi amaçlandığından tarama yöntemi kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini, 2015-2016 eğitim - öğretim yılı Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ATAUZEM) Tezsiz Yüksek Lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise gönüllü olarak katılım gösteren 74 öğrenci oluşturmaktadır. Özen ve Gül (2007) sosyal araştırmalar için evrenin en az %10'unun yeterli olacağını belirtmiştir. Bu anlamda çalışmanın örneklemi yeterli düzeydedir. Çalışmanın evreni ve örnekleminin bölümlere göre öğrenci sayısı Tablo 2.1' de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Evreni ve Örneklemi

Uzaktan Eğitim Programları	Öğrenci Sayısı	Örneklem Sayısı
Güvenlik Adli Bilimler	244	16
İşletme (İşletme ve Yöneticiler için İşletme)	282	28
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	155	19
Pazarlama	59	11
Toplam	740	74

Programların Yapısı ve Derslerin İşlenişi

Çalışma kapsamında ele alınan tezsiz yüksek lisans programları ATAUZEM ile Sosyal Bilimler Enstitüsü işbirliğinde yürütülmektedir. Programlardaki tüm eğitim öğretim faaliyetleri öğretim yönetim sistemi üzerinden gerçekleştirilmektedir. Programlardaki dersler 14 haftalık periyotlarda öğrencilere aktarılmaktadır. Dersler, öğretim yönetim sistemindeki ders içerikleri ve sanal sınıf uygulamaları ile işlenmektedir. Ders içerikleri öğretim üyesi tarafından çeşitli formatlarda hazırlanmakta ve öğretim yönetim sistemi üzerinden sunulmaktadır. Sanal sınıf uygulamalarında ise eş zamanlı olarak öğretim üyesi ve öğrenciler ders işlemekte ve etkileşim kurmaktadır. Programların ölçme değerlendirme faaliyetlerinde her bir ders kapsamında bir çevrimiçi vize sınavı, final sınavı ve bütünleme sınavı yapılmaktadır. Tezsiz yüksek lisans uzaktan eğitim programları ile ilgili detaylı bilgiler aşağıda verilmiştir.

Güvenlik ve Adli Bilimler: Program, güvenlik alanı ile ilgilenenlerin ve bu alanda görev alanların akademik anlamda bilgi ve tecrübelerini desteklemek amacıyla tasarlanmıştır. Program 2010-2011 eğitim-öğretim yılında faaliyete geçmiştir. Programda Türk yargı örgütü, ceza hukuku, güvenlik etiği ve adli bilimlerde araştırma ve inceleme alanlarındaki konulara yer verilmiştir.

İşletme: Program, işletme ve yöneticilik ile ilgili tüm alanlarda çalışanların ve bu konularda bilgi ve tecrübe kazanmak isteyenlerin akademik gelişimlerine yönelik hizmet sunmak amacıyla tasarlanmıştır. Program 2012-2013 eğitim-öğretim yılında faaliyete geçmiştir. Program, eğitim süresince sektörün taleplerine uygun üst düzey bilgi ve becerilerle donanmış bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Sağlık Kurumları İşletmeciliği ve Yönetimi: Program, sağlık kamu kurum ve kuruluşlarında işletme ve yöneticilik alanlarında görev yapanlar ve bu konularda kendini akademik anlamda geliştirmek isteyenler için tasarlanmıştır. Program 2012-2013 eğitim-öğretim yılında öğretim vermeye başlamıştır. Program süresince sağlık kurumlarında ve hizmetlerinde lojistik, bilgi sistemleri, muhasebe uygulamaları ve tedarik alanlarındaki konulara yer verilmiştir.

Pazarlama: Program, günümüzün ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip ve bulunduğu iş hayatına çözümler üretebilecek, devlet kurumlarının ve özel kurumların etkili bir şekilde çalışmasına katkıda bulunacak bilgi ve tecrübelerin akademik anlamda verilmesi için tasarlanmıştır. Programın sonunda eğitilmiş, profesyonel yönetici, stratejist ve elemanlar yetiştirmek amaçlanmaktadır. Program süresince pazarlama ilkeleri, stratejik pazarlama, ürün ve marka yönetimi gibi alanlardaki konulara yer verilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik bilgileri ve mobil İnternet kullanım durum ve amaçları sorulmuştur. İlk bölümün yapısı aşağıdaki gibidir:

1. Demografik bilgiler
 - a. Yaş
 - b. Cinsiyet
 - c. Okudukları program: UE programlarından hangisine dâhil olduklarını belirtmişlerdir.
 - d. Mobil İnternet kullanım süresi: Kaç yıldan beri mobil İnternet kullandıklarını belirtmişlerdir.
 - e. UE'de bulunulan dönem: UE programında kaçınıcı dönemde olduklarını belirtmişlerdir.
2. UE'de mobil İnternet kullanım durumu ve amacı: UE'de mobil İnternet'i kullanıp kullanmadıklarını ve hangi amaçlarla kullandıklarını belirtmişlerdir.

Veri toplama aracının ikinci bölümünde ise Şıklar, Tunalı ve Gülcan (2015) tarafından geliştirilen ve güvenilirliği test edilmiş (Cronbach alfa değeri 0,90) mobil İnternet kullanımı ve teknoloji kabul ölçeği kullanılmıştır. İlgili çalışmada oluşturulan modelin yeterli derecede uyuma sahip olduğu kabul edilmiştir (Şıklar, Tunalı & Gülcan, 2015). Kullanılan ölçek, 2012-2013 güz yarıyılında Anadolu ve Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitelerinde öğrenim gören ve mobil İnternet kullanan 363 öğrenciden veri toplanarak geliştirilmiştir. Bu bölümde toplamda 20 soru bulunmaktadır. Kullanılan ölçekte algılanan kullanışlılık, algılanan kullanım kolaylığı, kullanım tutumu, kullanım niyeti, yakınsama ve imaj olmak üzere 6 faktör bulunmaktadır. Bu 6 faktörden 5'i Teknoloji Kabul Modelleri'nde bulunurken yakınsama faktörü ölçeği geliştiren araştırmacılar tarafından eklenmiştir (Şıklar, vd. , 2015).

Algılanan kullanışlılık boyutunda 3 madde ile mobil İnternet'in daha hızlı ve pratik şekilde kullanımı ve işlemler için uygunluğuna odaklanılmıştır. Algılanan kullanım kolaylığı boyutunda 3 madde ile mobil İnternet'in bireyin kendisi ve öğrenmesi için kullanım kolaylığı oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Kullanım tutumu boyutunda 4 madde ile mobil İnternet'i kullanmanın iyi, keyifli ve akıllıca bir fikir olup olmadığı sorgulanmıştır. Kullanım niyeti boyutunda 3 madde ile mobil İnternet'i ihtiyaç halinde ve gelecekte kullanıp kullanmama durumu araştırılmıştır. Yakınsama boyutunda 4 madde ile mobil İnternet'in istenilen zamanda ve farklı uygulamalarda kullanıp kullanılmadığı ve imaj boyutunda 3 madde ile mobil İnternet'i kullanmanın statü ve prestij sembolü olup olmadığı araştırılmıştır. Bu bölümde yer alan sorular 5'li Likert ölçeği tipinde hazırlanmıştır. Burada 1-Kesinlikle katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılıyorum ve 5-Kesinlikle katılıyorum cevaplarına karşılık gelen seçeneklerdir.

Veri Analizi

Çalışmada UE öğrencilerinin mobil teknolojilerine yönelik tutumları yukarıda bahsedilen demografik bilgilere göre analiz edilmiştir. Verilerin analizinde demografik bilgilere göre oluşan yeni grupların sayısının 30'un altında olmasından dolayı tutum testi puanlarının normalliğini test etmek için Shapiro-Wilk testi sonuçlarına ve Kurtosis, Skewness değerlerine bakılmıştır (Can, 2014). Yapılan testler sonucunda mobil

İnternet'in UE'de kullanma amaçlarına göre oluşan gruplara göre veriler normal dağılırken bu değişken haricindeki tüm demografik değişkenlere göre verilerin normal dağılım göstermediği görülmüştür. İlgili araştırma sorularına göre çalışmada kullanılacak testler Tablo 2.2'de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırma Sorularına Göre Kullanılan İstatistikler

Araştırma soruları	Kullanılan analiz yöntemi
Öğrencilerinin mobil İnternet kullanımına yönelik tutum düzeyleri nasıldır?	
<ul style="list-style-type: none"> • Algılanan kullanım kolaylığı • Algılanan fayda • Kullanım tutumu • Kullanım niyeti • Yakınsama • İmaj Boyutlarında tutum düzeyleri nasıldır? 	Ortalama
Yaş aralığına göre farklılık var mıdır?	Kruskal-Wallis H
Cinsiyete göre farklılık var mıdır?	Mann-Whitney-U
Okudukları programa göre farklılık var mıdır?	Kruskal-Wallis H
Mobil İnternet kullanım süresi(yıl) aralıklarına göre fark var mıdır?	Kruskal-Wallis H
Mobil İnternet kullanım sıklığına göre fark var mıdır?	Kruskal-Wallis H
UE' deki buldukları döneme göre fark var mıdır?	Mann-Whitney-U
UE' de mobil İnternet kullanım durumuna göre fark var mıdır?	Mann-Whitney-U
UE' de mobil kullanım amacına göre fark var mıdır?	ANOVA

Öğrencilerin TKM tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanlar hesaplanmış ve her bir madde ve boyuta yönelik ortalama değerler oluşturulmuştur. Düzeylerin yer aldığı aralıklar 1-5 arasındaki seri genişliğinin seçenek sayısına bölünmesi ile elde edilmiştir (Oral, Temel & Güler; 2004). 5'li Likert tipindeki cevaplardaki seçenekler tamamen olumsuzdan tamamen olumluya yorumlanmıştır. Elde edilen ortalama değerlerin puanları değerlendirilirken Tablo 2.3'te yer alan yorumlar temel alınmıştır.

Tablo 3. Mobil İnternet Kullanım Tutum Ölçeği Puan Yorumlama Değerleri

Madde Aralıkları	Katılma Düzeyleri	Yorum
1.00-1.80	Hiç katılmıyorum	Tamamen Olumsuz
1.81-2.60	Katılmıyorum	Olumsuz
2.61-3.40	Kararsızım	Kararsız
3.41-4.20	Katılıyorum	Olumlu
4.21-5.00	Kesinlikle Katılıyorum	Tamamen Olumlu

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın yapıldığı örneklemin demografik bilgilerine yönelik betimsel bulgulara ve araştırma sorularına yönelik bulgulara yer verilmiştir.

1. Tezsiz Yüksek Lisans Uzaktan Eğitim (UE) Öğrencilerinin Demografik Bilginleri

Araştırmanın yapıldığı örneklemin demografik bilgilerine ve mobil İnternet’i uzaktan eğitimde kullanım durumu ve amacına yönelik betimsel bulgulara yer verilmiştir. Bu bulgular yüzde ve frekans olarak tespit edilmiş ve Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Demografik Bilgileri

Demografik Özellik	Değerler	%	f
Cinsiyet	Erkek	71.6	53
	Kadın	28.4	21
Yaş aralıkları	20-29	29.7	22
	30-39	59.5	44
	40 ve üzeri	10.8	8
UE’deki dönem aralığı	1.Yıl	64.9	48
	2.Yıl	35.1	26
Mobil İnternet’i kullanım süresi aralığı(yıl)	0-3	33.8	25
	4-6	36.5	27
	7 ve üzeri	29.7	22
Mobil İnternet kullanım sıklığı	Günde 3 saat ve üzeri	32.4	24
	Günde 1-3 saat	24.3	18
	Günde en fazla 1 saat	16.2	12

	Haftada 3-5 kez	9.5	7
	Haftada 1-2 kez	8.1	6
	Hiç	9.5	7
Mobil İnternet’i UE’de kullanım durumu	Evet	54.1	40
	Hayır	45.9	34
Mobil İnternet’i UE’de kullanım amaçları*	İçerik görüntüleme	48	35
	Canlı sınıflara katılım	26	19
	Çevrimiçi sınavlar gerçekleştirme	26	19

*Mobil İnternet’i kullanım amacı değişkeninde birden fazla seçim yapılabildiğinden toplamı 74’ten farklı çıkmıştır.

Tablo 4’te görüldüğü gibi öğrencilerin %71.6’sı erkek %28.4’ü kadın öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerinde yaşları 20 ile 50 arasında değişmekte olup %59.5’i 30-39 yaş grubuna, %29.7’ü 20-29 yaş grubuna, %10.8’ü ise 40 ve üzeri yaş grubuna dâhil olmaktadır. Bu bulgu tezsiz yüksek lisans UE programlarında daha çok orta yaş grubunun bulunduğunu göstermektedir. Öğrencilerin UE’deki dönem açısından tecrübelerine bakıldığında %64.9’unun ilk yılında olduğu ve %35.1’inin ikinci yılında olduğu görülmektedir. Öğrencilerin mobil İnternet kullanım sürelerine bakıldığında %36.5’inin 4-6 yıl, %33.8’inin 0-3 yıl, %29.7’sininse 7 yıl ve üzerinde mobil İnternet tecrübesinin olduğu görülmüştür. Öğrencilerin mobil İnternet’i kullanım sıklıkları incelendiğinde ise günde 3 saat ve daha fazla kullanan öğrencilerin oranı en yüksek olup %32.4, hiç kullanmayan öğrencilerin oranı ise %9.5 olarak bulunmuştur. UE programlarındaki öğretimsel etkinliklere katılırken mobil İnternet’i kullananların oranı %54.1 kullanmayanların oranı ise %45.9 olarak bulunmuştur. Öğrenciler mobil İnternet’i UE sistemine bağlanırken %48 oranında içerikleri görüntüleme amacıyla, %26 oranında canlı sınıflara katılım amacıyla, %26 oranında ise çevrimiçi sınavlara katılım amacıyla kullanmıştır.

2. UE Öğrencilerinin Mobil İnternet Kullanımına Yönelik Tutumları

Uzaktan eğitim öğrencilerinin mobil İnternet’i kullanımına yönelik tutumları TKM’ye göre incelenmiştir. Tutumlarına yönelik toplam ortalama puanları tespit edilmiş ve Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. UE Öğrencilerinin Mobil İnternet Kullanım Tutumları

	n	Min.	Mak	\bar{x}	Ss
Tutum puanı	74	1.00	5.00	3.76	1.02

Tablo 5'te UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanımına yönelik tutumlarının ortalaması incelendiğinde öğrencilerin tutumlarının olumlu yönde olduğu ortaya çıkmıştır ($\bar{x}=3.76$). Teknoloji kabul modelinde bulunan algılanan fayda, algılanan kullanım kolaylığı, kullanım tutumu, kullanım niyeti, yakınsama ve imaj boyutlarına yönelik ortalama puanlar hesaplanmış ve Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. UE Öğrencilerinin Mobil İnternet Kullanım Tutumları Alt Boyutları

Alt Boyutlar	n	Min	Mak	\bar{x}	Ss
Yakınsama	74	1	5	4.04	1.20
Kullanım Niyeti	74	1	5	3.95	1.20
Algılanan Kullanım Kolaylığı	74	1	5	3.93	1.24
Kullanım Tutumu	74	1	5	3.91	1.18
Algılanan fayda	74	1	5	3.73	1.28
İmaj	74	1	5	2.65	1.28

Tablo 6'da UE öğrencilerinin tutumları alt boyutlara göre incelendiğinde yakınsama boyutunun 4.04 ortalama ile en yüksek ortalama olup olumlu yönde tutum geliştirdiklerini bildirmişlerdir. Bunu sırasıyla kullanım niyeti ($\bar{x}=3.95$), algılanan kullanım kolaylığı ($\bar{x}=3.93$), kullanım tutumu ($\bar{x}=3.91$) ve algılanan fayda ($\bar{x}=3.73$) izlemekte ve bu boyutların da yine olumlu düzeyde olduğu görülmektedir. Ancak imaj boyutunda öğrencilerin 2.65 ortalama ile tutumlarının ise kararsız düzeyde kaldığı görülmüştür.

3.UE Öğrencilerinin Demografik Değişkenlere Göre Mobil İnternet Kullanım Tutumları

UE öğrencilerinin demografik değişkenlerden yaş aralıklarına, cinsiyetlerine, okudukları programa, mobil İnternet kullanım sürelerine ve UE'de kaçınıcı yılda

olduklarına göre mobil İnternet kullanımı tutumlarında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve bulgular sunulmuştur. Tablo 7’de UE öğrencilerinin yaş aralıklarına göre mobil İnternet kullanım tutumları verilmiştir.

Tablo 7. UE Öğrencilerinin Yaş aralıklarına Göre Mobil İnternet Kullanım Tutumları

Yaş Aralıkları	n	Sıra ortalaması	χ^2	p
20-29	22	36.25	0.27	0.87
30-39	44	37.51		
40 ve üzeri	8	40.88		
Toplam	74			

Tablo 7. incelendiğinde öğrencilerin yaşlarına göre aralarında mobil İnternet kullanımına yönelik tutumları açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2=0.27$, $p>0.05$). Bu bulgu UE öğrencilerinin yaşına göre mobil İnternet kullanım tutumlarında değişim olmadığını göstermektedir.

UE öğrencilerinin cinsiyetlerine göre mobil İnternet kullanımı tutumlarında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla Mann-Whitney U testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. UE Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Mobil İnternet Kullanım Tutumları

Gruplar	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	u	p
Erkek	53	39.81	2110.00	434.00	0.15
Kadın	21	31.67	665.00		
Toplam	74				

Tablo 8. incelendiğinde erkek ve kadın öğrencilerin mobil İnternet kullanım tutumları açısından aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($u=434.00$, $p>0.05$). Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre mobil İnternet kullanım tutumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

UE öğrencilerinin okudukları programa göre mobil İnternet kullanımı tutumlarında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. UE Öğrencilerinin Okudukları Programa Göre Mobil İnternet Kullanım Tutumları

Program	n	Sıra ortalaması	χ^2	p
İşletme	28	42.45		
Pazarlama	11	42.41		
Güvenlik ve adli bilimler	16	33.63	4.52	0.21
Sağlık kurumları işletmeciliği	19	30.63		
Toplam	74			

Tablo 9. incelendiğinde öğrencilerin yaşlarına göre aralarında mobil İnternet kullanımına yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($\chi^2=4.52$, $p>0.05$). Bu bulgu öğrencilerin buldukları programlara göre UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanımı tutumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanma sürelerine göre mobil İnternet kullanımı tutumlarında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. UE Öğrencilerinin Mobil İnternet Kullanım Sürelerine Göre Mobil İnternet Kullanım Tutumları

Mobil İnternet Kullanım Süreleri	n	Sıra ortalaması	χ^2	p
0-3	25	30.76		
4-6	27	38.31	4.62	.099
7-10	22	44.16		
Toplam	74			

Tablo 10. incelendiğinde öğrencilerin yaşlarına göre aralarında mobil İnternet kullanımına yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($\chi^2=4.62$, $p>0.05$). Bu bulgu mobil İnternet kullanım süresine göre UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanımına yönelik tutumlarında bir farklılık olmadığını göstermektedir.

UE öğrencilerinin uzaktan eğitimde buldukları yıla göre mobil İnternet kullanımı tutumlarında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla Mann-Whitney U testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. UE Öğrencilerinin UE’de Kaçınıcı Yılda Olduklarına Göre Mobil İnternet Kullanım Tutumları

Gruplar	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	u	p
Birinci yıl	48	38.86	1865.50	558.50	0.45
İkinci yıl	26	34.98	909.50		
Toplam	74				

Tablo 11’de UE öğrencilerinin birinci veya ikinci yılda olmaları mobil İnternet kullanım tutumları üzerine anlamlı bir fark bulunmamıştır ($u=558.50$, $p>0.05$). Bu bulgu, öğrencilerin UE ile öğrenim gördükleri süreye göre mobil internet kullanım tutumlarında farklılık olmadığını göstermektedir.

UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanım sıklıklarına göre mobil İnternet kullanımı tutumlarında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo12. UE Öğrencilerinin Mobil İnternet Kullanma Sıklıklarına Göre Mobil İnternet Kullanım Tutumları

Mobil İnternet Kullanım Sıklıkları	n	Sıra ortalaması	χ^2	P	Anlamlı Fark
1-Günde 3 saat ve fazla	24	41.77	18.48	.002	1-6,2-6, 4-6, 5-6
2-Günde 1-3 saat	18	39.08			
3-Günde en çok 1 saat	12	29.71			
4- Haftada 3-5 kez	7	47.79			
5-Haftada 1-2 kez	6	51.58			
6-Hiç	7	9.79			
Toplam	74				

Tablo 12. incelendiğinde UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanımına yönelik tutumlarında mobil İnternet kullanım sıklıkları açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2=18.48$, $p<0.05$). Gruplar arasında oluşan bu farkın hangi gruplardan kaynaklandığı incelendiğinde hiç mobil İnternet kullanmayan öğrenci grubu ile günde 3 ve daha fazla kullanan, günde 1-3 saat kullanan, haftada 3-5 kez kullanan ve haftada 1-2 kez kullanan öğrenci grupları arasında fark çıkmıştır.

4. UE'de Mobil İnternet Kullanım Durum ve Amaçlarına Göre UE Öğrencilerinin Tutumları

UE öğrencilerinin katıldıkları UE programında mobil İnternet kullanım durumlarına ve amaçlarına göre mobil İnternet kullanımı tutumlarında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla veriler analiz edilmiştir. UE öğrencilerinin mobil İnternet'i UE'de öğretimsel etkinlikler için kullanma durumlarına göre mobil İnternet kullanım tutumlarının tespiti için Mann-Whitney U testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo13'te verilmiştir.

Tablo 13. UE Öğrencilerinin Mobil İnternet'i UE'de Kullanma Durumlarına Göre Mobil İnternet Kullanım Tutumları

Gruplar	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	u	p
Evet	40	42.51	1700.50	479.50	.029
Hayır	34	31.60	1074.50		
Toplam	74				

Tablo 13. incelendiğinde mobil İnternet'i UE'de kullanan ve kullanmayan öğrenciler arasında mobil İnternet kullanım tutumları arasında anlamlı fark bulunmuştur ($u=479.50$, $p<0.05$). Bu bulgu öğrencilerin UE öğrencilerinin öğrenim görürken mobil İnternet kullanmalarının mobil İnternet kullanım tutumları üzerine pozitif etkisinin olduğunu gösterebilir.

UE öğrencilerinin katıldıkları UE programlarında mobil İnternet kullanma amaçlarına göre mobil İnternet kullanımı tutumlarında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla ANOVA testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. UE Öğrencilerinin Mobil İnternet'i UE'de Kullanma Amaçlarına Göre Mobil İnternet Kullanım Tutumları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Gruplar arası	2.190	2	1.095	0.82	0.44
Grup içi	93.598	70	1.337		
Toplam*	95.788	72			

* Mobil İnternet'i kullanım amacı değişkeninde birden fazla veya hiç seçim yapılmadığından toplamı 74'ten farklı çıkmıştır.

Tablo 14'te UE Öğrencilerinin mobil İnternet'i UE'de kullanma amaçlarının mobil İnternet kullanım tutumlarında $p>0.05$ önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır ($F(2,70)=0.82$, $p>0.05$). Bu bulguya göre içerik görüntüleme, canlı sınıflara katılım veya çevrimiçi sınavlara katılım amacıyla mobil İnternet'i kullanmalarının tutumları iyileştirdiği ancak tutumu farklılaştırma konusunda benzer oldukları söylenebilir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Çalışmada UE öğrencilerinin mobil İnternet'i kullanımına yönelik kabul düzeyleri, bu düzeylerin mobil deneyimler ve demografik değişkenlerle ilişkisi araştırılmıştır. UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanımına yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğu ortaya çıkmıştır. İlgili alanyazında UE'de ve örgün eğitimde farklı örneklemelere ve farklı teknolojilerin kullanımına yönelik benzer bir takım bulgulara rastlanmıştır (Çivici & Kale, 2007; Menzi, Önal, & Çalışkan, 2012; Şıklar, vd., 2015; Ursavaş, Şahin, & Mcilroy, 2014; Venkatesh & Bala, 2008; Venkatesh & Davis, 2000). Bu çalışmanın sonucuyla birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin genel olarak öğrenme ortamını destekleme potansiyeli olan teknolojilere yönelik olumlu tutum içinde oldukları söylenebilir.

Mobil İnternet kullanımındaki tutuma yönelik alt boyutlar incelendiğinde yakınsama, kullanım niyeti, algılanan kullanım kolaylığı, kullanım tutumu ve algılanan fayda boyutlarında tutumların olumlu olduğu görülmüştür. Yakınsama, kullanım niyeti ve algılanan kullanım kolaylığı düzeylerinin diğer boyutlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. İmaj boyutunda öğrencilerin tutumlarının kararsız düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yakınsama daha çok ilgili teknolojinin bilgi ve eğlence teknolojisi olarak algılanması olarak açıklanmıştır (Şıklar vd. , 2015). Bu boyuta yönelik tutumun olumlu olması öğrencilerin ilgili teknolojiyi UE'de bilgi ve eğlence amaçlı kullanmaları ile açıklanabilir. Mobil cihazların kabul boyutlarından algılanan kullanım kolaylığı ve kullanım niyeti düzeyinin yüksek olması (Khanh & Gim, 2014) bu cihazların ve uygulamaların kullanılabilirliğinin yüksek olmasıyla ilişkilendirilebilir. İmaj boyutu ise kişinin sosyal ortamda statüsünü artırmak için yeniliğin kullanılması olarak

açıklanmıştır. Bu boyuttaki kabul düzeyinin orta seviyede olması UE öğrencilerinin mobil İnternet'i kullanmalarının sosyal statülerini arttırıp arttırmadığı konusundaki kararsızlıkları ile açıklanabilir. UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanımından dolayı oluşan yakınsamayı önemli buldukları, imajı ise önemli bulmadıkları tespit edilmiştir. Yakınsama boyutunun UE doğasını çağrıştıran yakın hissetme, iletişim kurma ve takipte olma eylemleri kolaylaştırma algısını kapsadığı düşünüldüğünde UE sağlayan kurumlar için mobil İnternet aracılığıyla sunacağı hizmetlerde yakınsama boyutuna yönelik tasarım ve uygulamaların önemli olduğu söylenebilir. Bu kapsamda bu tasarım ve uygulamalar etkileşimi ön plana çıkaracak şekilde sunulabilir. Zira etkileşim, UE'nin başarısını ve kalitesini etkileyen en önemli faktörlerden birisidir (Anderson, 2003a,b). UE sağlayan birimler veya kurumlar öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayan etkileşimli çoklu ortam uygulamaları aracılığıyla eğitimsel ve bilgilendirici hizmetler sunabilirler (Wang, 2003).

UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanım tutumlarının demografik bilgilerine göre anlamlı bir şekilde değişmediği tespit edilmiştir. Farklı bir ifadeyle öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimi, program türü, yaşı ve cinsiyetine göre mobil İnternet tutumlarında bir farklılığa rastlanmamıştır. Hatta az da olsa mobil İnternet'i UE hizmetlerine erişim için kullanmış olan öğrencilerin kabulünün hiç kullanmayanlara kıyasla yüksek olduğu söylenebilir. Bu sonuç TKM'de ortaya konulan teknoloji kullanımını davranışa dönüştürme ile kabul arasındaki yakın ilişki (Davis vd., 1989; Venkatesh & Bala, 2008; Venkatesh & Davis, 2000) ile açıklanabilir. Mobil İnternet'i kullanım sıklığının öğrencilerin kabul düzeyini farklılaştırdığı tespit edilmiştir. Bu farklılığın hiç kullanmayanlardan kaynaklandığı ortaya çıkmıştır. Mobil İnternet'i hiç kullanmayanların tutumları daha düşük olmuştur. Teknoloji kabulü çerçevesinde yeni teknolojilerin kullanımına yönelik incelenen çalışmalarda da paralel sonuçlara ulaşılmıştır (Solak, 2012; Wang, Wu & Wang, 2009). Ülkemizdeki mobil cihazların kullanım yaygınlığının, mobil teknolojilerine geçişin oldukça hızlı olduğu (TÜİK, 2015) göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin kabul anlamında mobil etkinliklere hazır oldukları söylenebilir.

UE öğrencilerinin öğretimsel etkinliklerde mobil İnternet'i kullanıp kullanmama durumu mobil İnternet kullanım tutumlarında farklılık oluşturmuştur. Bu sonucun UE yöneticileri açısından önemli olduğu düşünülmektedir. UE'de öğretimsel etkinliklerde mobil İnternet kullanmayan kişilerinin tutumlarının düşük olduğu tespit edilmiştir. Ancak mobil İnternet kullanımları düşük olan öğrencilerin diğer öğrencilerle aynı seviyede tutuma sahip olmaları nedeniyle, hiç kullanmayan öğrenciler için kısa sürede bu tutumların iyileştirilebileceği sonucunu çıkarmak mümkündür. Buna dayanarak mobil İnternet'e geçiş yapar yapmaz kısa sürede mobil etkinliklere o ortamdan katılabilecekleri sonucu çıkarılabilir. Dahası UE hizmeti sağlayan birimler için mobil etkinliklere geçiş noktasında öğrencilerin önceki mobil İnternet deneyimlerinin bir engel olmayacağı söylenebilir. Ayrıca öğrencilere UE etkinliklerine mobil olarak katılabileceklerine yönelik bilgilendirme ve destek hizmetlerine (Vázquez-Canoa, 2014) ek olarak uyum amaçlı mobil deneyimler sunulabilir.

Çalışma kapsamında bazı öğrencilerin mobil İnternet'i içerik görüntüleme, canlı sınıflara katılım ve çevrimiçi sınavlara katılım amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Fakat kullanım amaçları UE öğrencilerinin mobil İnternet kullanım tutumları açısından anlamlı bir farklılık oluşturmamıştır. Bir başka ifadeyle kullanım amaçlarına göre tutumları kıyaslandığında öğrenciler hangi amaçla kullanırsa kullansın tutumlarının değişmediği ortaya çıkmıştır. Kullanım amaçlarının temelinde öğretimsel bir işlev olduğu için farklılık oluşturmadığı düşünülebilir. Ayrıca mobil teknolojiler; sürekli gelişen uygulamalar ve İnternet erişimi zamandan ve mekândan bağımsız bilgiye erişebilme olanağı sayesinde (Gündüz, Aydemir& Işıklar, 2011; Menzi, Önal & Çalışkan, 2012) UE'de öğrenenlere ilgi çekici, güdüleyici, teknoloji okuryazarlığını geliştirme vb. gibi birçok avantaj sunmaktadır (Menzi, vd. 2012; Oran & Karadeniz, Zhou, 2014). Bu avantajlar hem hemen tüm mobil öğrenme etkinliklerinde bulunduğundan mobil deneyimler açısından bir farklılık oluşmadığı düşünülmektedir. Bu çalışma mobil öğrenme etkinliklerine katılım ve bu konudaki tutumlarıyla sınırlıdır. Bu açıdan öğrencilerin mobil etkinliklere hazır olduğu söylenebilir. Ancak mobil öğrenme etkinliklerindeki sistem uyumu, alt yapı problemleri ve destek yetersizliği gibi sınırlılıkları (Gündüz, vd. 2011) ve UE öğrencilerinin yeni öğrenme teknolojilerine

tepkileri (Turan, 2008) göz önünde bulundurulmalıdır. Bu noktada kabul düzeyini yükseltmesi amacıyla özellikle yeni başlayan öğrencilere kısa süreli mobil deneyimler yaşatacak etkinlikler düzenlenebilir. İleride yapılacak çalışmalarda tutumun yanı sıra etkinliklerin öğrenme üzerindeki etkisinin mobil ortamdan kaynaklanan değişkenler açısından incelenmesi önerilir.

KAYNAKLAR

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior And Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Anderson, T. (2003a). Modes of interaction in distance education: Recent developments and research questions. In M. Moore (Ed.) *Handbook of Distance Education*. (p. 129-144). Mahwah, NJ.: Erlbaum.
- Anderson, T. (2003b). Getting the mix right again: An updated and theoretical rationale for interaction. *The International Review of Research in Open and Distance Learning*, 4(2). Retrieved from <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/149/230>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, E. Ç., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem akademi.
- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi* (2.baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Chuttur, M.Y. (2009). Overview of the technology acceptance model: Origins, developments and future directions. *Working Papers on Information Systems*, 9(37), 9-37.
- Çivici, T., & Kale, S. (2007). Mimari tasarım bürolarında bilişim teknolojilerinin kullanımını etkileyen faktörler: Bir yapısal denklem modeli. *İnşaat Yönetimi Kongresi Bildiriler Kitabı*, 30-31.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 319-340.
- Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1989). User acceptance of computer technology: A comparison of two theoretical models. *Management Science*, 35(8), 982-1003.
- Deloitte. (2013). Türkiye mobil tüketici anketi 2013. Retrieved 01.12.2015, from http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/Documents/technology-media-telecommunications/tr_globalmobilesecuritysurvey_infographic.pdf
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention and behavior: An introduction to theory and research*. Addison-Wesley, Reading
- Gülнар, B. (2008). Bilgisayar ve internet destekli uzaktan eğitim programlarının tasarım, geliştirme ve değerlendirme aşamaları (SUZEP örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (19), 259.

- Gündüz, Ş., Aydemir, O., & Işıklar, Ş. (2011). 3Gteknolojisi ile geliştirilmiş m-öğrenme ortamları hakkında öğretim elemanlarının görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 101-113.
- Horton, W. (2000). *Designing Web Based Training*. Wiley, New York.
- Hung, M., & Chou, C. (2015). Students' perceptions of instructors' roles in blended and online learning environments: A comparative study. *Computers & Education*, 81, 315-325. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.compedu.2014.10.022>
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim*. Pegem Akademi, Ankara
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Keegan, D. (1996), *Foundations of Distance Education*. New York: Routledge.
- Khanh, N.T.V., & Gim, G. (2014). Factors influencing mobile-learning adoption intention: An empirical investigation in high education. *Journal of Social Sciences*. 10(2):51-62. <http://dx.doi.org/10.3844/jssp.2014.51.62>
- Ko, S., & Rossen, S. (2010). *Teaching online: A practical guide*. New York, NY: Routledge.
- Menzi, N., Önal, N., & Çalışkan, E. (2012). Mobil teknolojilerin eğitim amaçlı kullanımına yönelik akademisyen görüşlerinin teknoloji kabul modeli çerçevesinde incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 13(1).
- Mutlu, M. E., Yenigün, H. U., & Uslu, N. (2006). Açıköğretimde Mobil Öğrenme: Açıköğretim E-Öğrenme Hizmetlerinden Mobil Bilişim Aygıtlarıyla Yararlanma Olanaklarının Değerlendirilmesi. *Bilgi Teknolojileri IV & Akademik Bilişim*, 9-11.
- Oral, B., Temel, H., Güler, E. (2004). Kimya eğitimi öğrencilerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(8), 42-51.
- Oran, M.K., & Karadeniz, Ş. (2007). İnternet tabanlı uzaktan eğitimde mobil öğrenmenin rolü. *Akademik Bilişim '07 - IX. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri* 31 Ocak - 2 Şubat 2007 Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya

- Özen, Y., & Gül, A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örneklem sorunu/Population-sampling issue on social and educational research studies. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*(15).
- Prensky, Marc. (2001). Digital natives, digital immigrants part 1. *On the horizon*, 9(5), 1-6.
- Reigeluth, C.M. (2013). *Instructional-design theories and models: A new paradigm of instructional theory* (Vol. 2). Routledge.
- Rogers, E. M. (1995). *Diffusion of Innovations*. New York: Free Press.
- Saran, M., Seferoğlu, G., & Çağıltay, K. (2009). Mobile assisted language learning: English pronunciation at learners' fingertips. *Eurasian Journal of Educational Research*, 34(1), 97-114.
- Solak, M. (2012). *Öğretmenlerin akıllı tahta kullanımına karşı tutumlarının teknoloji kabul modeline göre incelenmesi*. (Yüksek Lisans), Sakarya üniversitesi, Sakarya.
- Şıklar, E., Tunali, D., & Gülcan, B. (2015). Mobil internet kullanımının benimsenmesinde yakınsama faktörüyle teknoloji kabul modeli. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 99-110.
- Turan, A. H., & Çolakoğlu, B. E. (2011). Yüksek öğrenimde öğretim elemanlarının teknoloji kabulü ve kullanımı: Adnan Menderes Üniversitesinde ampirik bir değerlendirme. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 9(1), 106-121.
- TÜİK. (2015). Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması, 2015. Retrieved 17.12.2015, from <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18660>
- Ursavas Ö.F., Sahin S., & Mcilroy D. (2014). The role of discipline in determining Turkish pre-service teachers' behavioral intentions to use ICT. *Education and Science*, 39(175), 136-153.
- Vázquez-Canoa, E. (2014). Mobile distance learning with smartphones and apps in higher education. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 14(4), 1505-1520.
- Venkatesh, V., & Bala, H. (2008). Technology acceptance model 3 and a research agenda on interventions. *Decision Sciences*, 39(2), 273-315.
- Venkatesh, V., & Davis, F. D. (2000). A theoretical extension of the technology acceptance model: Four longitudinal field studies. *Management Science*, 46(2), 186-204.
- Wang, Y.S. (2003). Assessment of learner satisfaction with asynchronous electronic learning systems. *Information & Management*, 41(1), 75-86.

Wang, Y., Wu, M., & Wang, H. (2009). Investigating the determinants and age and gender differences in the acceptance of mobile learning. *British Journal of Educational Technology*, 40(1), 92-118.

Zhou, Y. (2014). Impact of mobile learning on distance education. *2nd International Conference on Teaching and Computational Science (ICTCS 2014)*, 165-168.

SUMMARY

One of the common features of distance education is usage of technology at maximum level (Gülner, 2008). Mobile internet is an important technology for distance education with its ubiquitous characteristic and widespread usage in Turkey (TUIK, 2015). Furthermore today, at information age people want to access to information instantly. Mobile internet technology has a potential to satisfy people's expectations. In this context the purpose of this study is to investigate distance learners' attitudes of mobile internet usage for instructional activities. For this purpose, survey research method of quantitative research designs was used in this study.

The sample of the study includes 74 graduate students attending non-thesis online master's programs at Atatürk University in 2015-2016 autumn semester. The programs are criminal justice, business, marketing and management of health institutions. The sample was chosen according to voluntary basis. The instrument used for data collection includes demographic questions and a technology acceptance questionnaire with 20 five-point Likert type items. The questionnaire was developed by Şıklar et al. (2015) to measure technology acceptance of mobile internet usage based on TAM. It includes five factors: perceive usefulness, perceived ease of use, attitude toward behavior, behavioral intension, convergence and image. In order to analyze the data Percentile, Frequency, Mean values and ANOVA, Kruskall-Wallis H and Mann-Whitney U tests were used.

According to the findings of this study, the distance learners' attitudes towards mobile internet usage are generally positive. It is also positive at 5 technology acceptance factors: perceived usefulness, perceived ease of use, attitude toward behavior, behavioral intension, and convergence factors. But in "image factor" distance learners' attitude of mobile internet use it was found at medium level. Distance learners who used mobile internet for accessing to distance education services have significantly higher attitudes than who didn't. In terms of mobile internet usage frequency, distance learners who never used mobile internet have higher attitudes than those who used from time to time(3 hours and more per day, 1-3 hours and more per day, 3-5 times per week, 1-2 times per week). There was no difference in attitudes of

mobile internet usage according to age, gender, program type, aims of mobile internet usage and distance education experience(year) variables.